

FINDINGS AND DISCUSSION RELATED TO THE IMPACTS OF IFRS/TFRS ADOPTION

Ayten Çetin *, Emrah Keleş **

* Marmara University, Istanbul, Turkey*, Marmara University, Istanbul, Turkey**

E-mail: acetin@marmara.edu.tr*, emrah.keles@marmara.edu.tr**

Copyright © 2016 Ayten Çetin, Emrah Keleş. This is an open access article distributed under the Eurasian Academy of Sciences License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

ABSTRACT

International Financial Reporting Standards (IFRS) are implemented in many countries to strengthen the integration of capital markets, enable transparency and comparability of financial reports. Nevertheless, it is aimed to form set of high quality reporting standards. European Union requires the firms of member countries to adopt IFRS. In our country, publicly held companies have been required to adopt Turkish Financial Reporting System (TFRS), which is identical with UFRS, since 2008. Many firms have started to adopt voluntarily before the mandatory adoption date of IFRS, whereas others have done after mandate. In this study, the effects of local IFRS adoption in the world and TFRS adoption in Turkey are examined in three main topics: harmonisation, accounting quality and capital markets. Findings for the effects of voluntarily and mandatory adoption on comparability are mixed. By contrast, it is possible to document results such as increase in transparency and quality of earnings, more value relevance, more timely loss recognition, less earning management. Strong evidences for positive impact on equity and debt markets efficiency are also observed. Having benefits of recent papers related to the effects of IFRS/TFRS adoption, this study contribute the literature with regard to suggesting insights about the direction of future studies and fields with research need as well as classification it makes.

Keywords: IFRS Aoption, TFRS Adoption, Effects of IFRS/TFRS Adoption

JEL: G10, M41, O16

UFRS/TFRS Uygulamalarının Etkilerine Yönelik Bulgu ve Öneriler

ÖZ

Finansal raporların şeffaflığını ve karşılaştırılabilirliğini sağlamak, sermaye piyasalarının uyumunu güçlendirmek amacı ile Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) birçok ülkede uygulanmaktadır. Aynı zamanda UFRS uygulamaları ile yüksek kalitede finansal raporlama standartlar setinin oluşturulması amaçlanmaktadır. Avrupa Birliği, 2005 yılından itibaren üye ülke firmalarının finansal raporlarını UFRS'ye uyumlu olarak hazırlanmasını zorunlu tutmaktadır. Ülkemizde ise 2008 yılından itibaren halka açık firmalar UFRS ile özdeş Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına (TFRS) uygun raporlama yapmak zorundadır. UFRS'nin zorunlu olarak uygulanmaya başlandığı tarihten daha önce birçok firma finansal raporlarını gönüllü olarak UFRS ile uyumlu hazırlamaya, diğerleri ise zorunlu uygulamalardan sonra standartlara uygun olarak raporlama yapmaya başlamıştır. Bu çalışmada literatüre dayanarak dünya da yerel UFRS'ler ve Türkiye'de TFRS uygulamalarının etkileri üç ana başlıkta incelenmektedir: harmonizasyon, muhasebe kalitesi ve sermaye piyasaları. Gönüllü veya zorunlu uygulamaların karşılaştırılabilirliğe etkisine yönelik bulgular farklı yöndedir. Buna karşın karın şeffaflığı ve kalitesinin arttığı, muhasebe performansının pay senedi fiyatları ve getirilerini daha iyi açıkladığı, zararların zamanında muhasebeleştirildiği, kar yönetimine daha az başvurulduğu gibi sonuçların varlığından bahsetmek mümkündür. Ayrıca pay ve borç piyasalarının etkinliğini olumlu olarak etkilediğine dair de güçlü kanıtlara rastlanmaktadır. UFRS/TFRS uygulamalarının etkilerine yönelik son yıllarda yapılan araştırmalardan yararlanan bu çalışma, yaptığı sınıflandırmanın yanı sıra gelecekteki çalışmaların yönü ve araştırma ihtiyacı olan alanlar hakkında da araştırmacılara fikir vermesi bakımından da literatüre katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: UFRS Uygulamaları, TFRS Uygulamaları, UFRS/TFRS Uygulamalarının Etkileri

1. GİRİŞ

Finansal raporlama standartlarının şeffaflığı ile harmonizasyonunu sağlamak ve sermaye piyasalarının entegrasyonunu güçlendirmek için Avrupa Birliği, bu piyasalara kote firmaların 1 Ocak 2005 yılından itibaren Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) ile uyumlu konsolide finansal tablolar hazırlamalarını istemektedir (Devalle ve diğerleri, 2010). Kabul edilebilir yüksek kalitede finansal raporlama standartları geliştirmek, finansal tabloların şeffaflığını ve karşılaştırabilirliğini arttıran harmonizasyonu gerçekleştirmek ve dolayısıyla da pay ve borç piyasalarının daha etkin çalışmasını sağlamak AB'nin UFRS uygulamasıyla amaçladıkları arasındadır (Brüggeman ve diğerleri, 2013:4).

UFRS, Avrupa Birliği (AB), Latin Amerika, Asya, Avustralya ve Afrika'da birçok ülkede uygulanmaktadır. Bu da ortak bir raporlama dili ile firmaların sunduğu bilgilerin küresel piyasalarda daha hızlı bir şekilde kullanılmasına yol açmaktadır. İki şekilde UFRS'ye uyum sağlanmaktadır. Bunlardan zorunlu uygulamalar belirli bir yasal zorlayıcılık çevresinde, gönüllü uygulamalar ise belirli bir seviyede raporlama taahhüdü şeklindedir. Ülkemizde Sermaye Piyasası Kanunu mevzuatına bağlı halka açık firmalar ise 2008 yılından itibaren zorunlu olarak UFRS ile uyumlu olarak raporlama yapmaktadır.

Bu çalışma ile UFRS araştırmalarının nerede olduğu ve hangi yönde ilerlediğinin tespit edilmesi ve gelecekteki çalışmalara zemin hazırlaması amaçlanmaktadır. Çalışmada UFRS uygulamalarının amaçlarından yola çıkarak etkileri üç başlıkta incelenmektedir: muhasebe kalitesi, harmonizasyon ve sermaye piyasası.

UFRS uygulamalarının muhasebe kalitesini arttırdığı ve sermaye piyasalarında olumlu etkilerde bulunduğu görülmektedir. Harmonizasyon kapsamında ise şeffaflık üzerine olumlu, karşılaştırılabilirlik üzerine ise farklı etkilere rastlanmaktadır. Uzun dönemli ve daha gelişmiş modeller, gelişmiş sermaye piyasası değişkenleri, firmaya özgü özelliklerin yatay kesitsel olarak daha detaylı analizi ve raporlama teşviklerinin UFRS'nin etkilerinden ayrıştırılması çalışmada potansiyel çalışma alanları olarak önerilmektedir. Çalışma, literatürün geniş olması nedeniyle sınıflandırmayı en çok araştırılan alanlar üzerinden yaptığı ve ağırlıklı olarak UFRS uygulamalarının zorunlu olduğu tarihten itibaren yapılan çalışmaları kapsadığı için kısmen sınırlıdır.

Çalışma, UFRS literatürüne çeşitli katkılar yapmaktadır. Öncelikle çalışmada UFRS'nin ve düzenleyici kuruluşların amaçlarından yola çıkarak sade ve anlaşılabilir bir sınıflandırma yapılmaktadır. UFRS etkilerini sadeleştirilmesi ve mevcut çalışmaların yönünü göstermesi bakımından bu sınıflandırma önemlidir. Bir diğer katkı ise mevcut literatürdeki boşluklar ve potansiyel çalışma alanları hakkında geniş bir yelpazede bilgi vermektedir.

Çalışmanın 2. bölümünde UFRS uygulamalarının muhasebe kalitesi, harmonizasyon ve sermaye piyasası üzerine etkileri ve bu etkilere yönelik ampirik bulgulara yer verilmiştir. 3. bölüm ise sonuç ve öneriler kısmı olup, mevcut çalışmaların bulguları özetlenmekte ve gelecekteki çalışma alanları hakkında fikir verilmektedir.

2. LİTERATÜR TARAMASI

2.1. Muhasebe Kalitesi

Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) uluslararası kabul edilebilir düzeyde ve yüksek kaliteli finansal raporlama standartlar seti oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda ilke tabanlı standartlar yayınlamakta ve tolere edilebilir muhasebe uygulamalarının kaldırılmasını ve işletmelerin finansal durum ve performanslarını daha iyi yansıtan muhasebe ölçütlerini istemektedir.

Standartları düzenleyen kuruluşlar, muhasebe uygulamalarını kısıtlayan tedbirler almakta ve firmaların finansal durumunu daha iyi yansıtan ölçütleri gerekli kılmaktadır. Bu uygulamalar

yöneticilerin muhasebe tutarlarının belirlenmesindeki iyimserliklerinin (örneğin, kar yönetimi) sınırlandırılmasına neden olursa muhasebe kalitesi artabilmektedir. Muhasebe kalitesi aynı zamanda daha katı zorlayıcılık gibi finansal raporlama sistemindeki değişiklikler ile de yükselebilmektedir (Barth ve diğerleri, 2008:468).

Muhasebe kalitesi çok boyutlu geniş bir kavramdır. Muhasebe kalitesinin tam olarak ölçmek zor olsa da (Christensen ve diğerleri, 2015) UFRS uygulaması ve muhasebe kalitesi arasındaki ilişki bu çalışmada Lang ve diğerleri (2006) ve Barth ve diğerleri (2008) takip edilerek kar yönetimi, zararların zamanında muhasebeleştirilmesi ve değer ilişkisi açısından incelenmektedir.

2.1.1. Kar Yönetimi

Yöneticiler ve yatırımcılar arasındaki bilgi asimetrisi ve vekâlet problemi çerçevesinde yöneticilerin riskten kaçınması, karların manipüle edilmesi için yönetsel teşviklerin verilmesi, firmanın daha risksiz ya da daha değerli gözükmesi için karların düzeltilmesi kar yönetimi literatürünün temelini oluşturmaktadır (Chaney ve Lewis, 1995:320).

Kar yönetimin temel göstergeleri kar düzeltme (income smoothing) ve olumlu kara yönelik yönetimdir (Paglietti, 2009). Kar düzeltme, karların ve gelir tablolarının zaman kesitini raporlanan kar akışını daha az değiştirecek ancak uzun dönemde arttırmayacak şekilde manipüle etme sürecidir (Fudenberg ve Tirole, 1995: 75). Kar yönetimin özel bir türü olan kar düzeltme, yöneticilerin firmalarında raporlanan net kardaki değişimleri azaltma yönünde adım attıklarında ortaya çıkmaktadır (Trueman ve Titman, 1988). Yöneticiler karı düzeltmek için sadece karı arttırmamakta aynı zamanda yüksek karı düşürme yönünde hareket etmektedir. Bu da her durumda karı abartılı şekilde gösterme sürecinden farklıdır (Fudenberg ve Tirole, 1995: 75). Bunun dışında kar özelliklerinden karın tutuculuğu ve zamanlılığı (timeliness) da kar yönetimi araştırmalarında kullanılmaktadır (Ball ve diğerleri, 2010). Basu (1997:3) tutuculuğu karın olumsuz haberleri olumlu haberlerden daha çabuk yansıtması olarak yorumlamaktadır. Bu da karın zamanlılığı ve sürekliliğinde (persistence) olumlu ve olumsuz haber süreleri arasındaki sistematik farkları ifade etmektedir.

Kar yönetimi ölçütleri olarak literatürde daha çok Barth ve diğerleri, (2008) takip edilmektedir. Bu ölçütler; net kardaki değişimin varyansı (negatif ilişki), net kardaki değişimin varyansının nakit akıştaki değişimin varyansına oranı (negatif ilişki), tahakkuklar ile nakit akışlar arasındaki negatif korelasyon ve düşük pozitif kar sıklığıdır (frekansı). Yazarlar ilk iki değişkenin yüksek değerlerini düşük; diğer iki değişkenin yüksek değerlerini ise yüksek kar yönetim kanıtı olarak kabul etmiştir. Sonuçta da standartlara uygun raporlama yapan firmaların kar düzeltmeye daha az başvurduğu ve karı belirli bir hedefe doğru daha az yönettiği (yönettiği) tespit edilmiştir. Ancak sonuçların firma teşvikleri ve ekonomik çevredeki değişikliklerden ne kadar az etkilendiği soru işaretidir. Net kardaki değişimin çeşitli firma düzeyi kontrol değişkenler üzerine kurulan regresyonundan elde edilen kalıntılar ile de kar yönetimi ya da kar düzeltme düzeyi ölçülmektedir (Lang ve diğerleri, 2006).

2.1.2. Zararların Zamanında Muhasebeleştirilmesi

Kar düzeltme nedeniyle büyük tutarlardaki karlara oldukça nadiren rastlanırken, zararların zamanında gösterilmesi (timely loss recognition) yüksek kar kalitesi ile açıklanmaktadır (Lang ve diğerleri, 2006; Barth ve diğerleri, 2008). Genel olarak zamanında karın muhasebeleştirilmesindeki artış, yükselen muhasebe kalitesi ile ilişkilidir (Paglietti, 2009). Ball ve diğerleri, (2003) toplam aktif karlılığının zararı gösteren kukla değişkene ve önceki dönem aktif karlılığı ile etkileşimi üzerine kurulan regresyonda uyum sonrasındaki negatif net kar katsayısı zararların daha fazla zamanında muhasebeleştirilmesinin göstergesi olarak kabul etmiştir. Barth ve diğerleri (2008) ise yüksek tutarlı zararların sıklığını (frekansı) kullanmış,

daha yüksek frekansı ise zararların daha zamanlı muhasebeleştirilmesinin kanıtı olarak yorumlamıştır.

Gebhardt ve Novotny-Farkas (2011) 2000 ve 2007 yılları arasında 90 AB bankası verisi kullanarak UMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme standardındaki katlanılan zararlar (incurred losses) yaklaşımının kar düzeltme ve zararların muhasebeleştirilmesi bakımından muhasebe kalitesine etkilerini araştırmıştır. Yazarlar bu yaklaşımın kar düzeltmeyi azalttığı, bununla birlikte zararın daha az zamanında muhasebeleştirildiğini tespit etmiştir. Bu ise gelecekte beklenen zararların muhasebeleştirilmesinin ertelenmesi anlamına gelmektedir. UFRS uygulamasının etkileri denetimin daha fazla, banka sahipliğinin ise daha dağınık olduğu ülkelerde anlamlı bir şekilde daha az görülmektedir.

2.1.3. Değer ilişkisi

Değer ilişkisi (value relevance), finansal tablolar ile sunulan bilgilerin pay senedi fiyatlarını etkileyen bilgileri yakalayabilme ya da özetleyebilmesi anlamına gelmektedir (Hellstöm, 2006:325; Paglietti, 2009:100). Muhasebe verileri ile piyasa fiyatları ya da getirileri arasındaki istatistiki ilişkiyi gösteren değer ilişkisi (Francis ve Schipper, 1999) göstergesi olarak Devalle ve diğerleri (2010) net kar ve defter değerinin fiyatları; pay senedi getirilerinin ise net karı açıklama gücünü kullanmıştır. Yüksek açıklama gücü, daha güçlü değer ilişkisini ifade etmektedir. Aharony ve diğerleri (2010) şerefiye, ar-ge giderleri ve maddi olmayan duran varlık yeniden değerlemesinin firmanın “satın al ve elde tut” getirilerini açıklama gücünü, Wu ve Zhang (2009) kredi derecelendirmenin, Bhat ve diğerleri (2014) ise kredi temerrüt swapının muhasebe bilgilerine hassaslığını değer ilişkisi ölçütü olarak kullanmıştır.

UFRS uygulamasının değer ilişkisini de etkilemesi beklenir. Bu alandaki araştırmalar, aynı zamanda tarihi maliyetin firmanın değerinin artık güvenilir bir göstergesi olmadığına yönelik düşünceleri yansıtmaktadır (Devalle ve diğerleri, 2010). Horton ve Serafeim (2010) UFRS sonrasında karların firma değerini daha iyi yansıttığını (daha yüksek değer ilişkisi) tespit etmiştir. Devalle ve diğerleri (2010) UFRS’nin değer ilişkisi bakımından yasal sistemleri ve sermaye piyasaları büyüklüğü farklı olduğu düşünülen beş AB ülkesi (Almanya, İspanya, Fransa, İngiltere ve İtalya) üzerindeki etkilerini araştırmıştır. Buna göre UFRS’nin uygulanmasından sonra karın pay senedi fiyatına etkisi Almanya, Fransa ve İngiltere’de artmış, pay senetlerinin defter değeri ise İngiltere hariç düşmüştür. Buna karşın Hung ve Subrahmanyam (2007), Alman muhasebe standartlarına nazaran uluslararası standartlar altında değerlemede karın daha düşük, defter değerinin ise daha yüksek etkisinin olduğuna yönelik kanıt elde etmiştir. Yazarlar bu sonuçları UFRS altında karın sürekliliğinin düşük olması ve daha fazla gerçeğe uygun değer odaklı olma ile tutarlı bulmaktadır. Kargin (2013), Borsa İstanbul Pay Piyasasına kote ve 2005’ten itibaren zorunlu olarak raporlama yapan firmaların pay senetlerinin defter değerinin UFRS sonrası dönemde (2005-2011) değer ilişkisi arttığını tespit etmiş, karın değeri açıklama gücünde değişim gözlememiştir.

Ülkeler arası karşılaştırma bakımından bulgular çeşitlidir. Wu ve Zhang (2009) etkilerin UFRS uygulamasının güçlü yasal zorlayıcılığın olduğu ülkelerle sınırlı olduğunu, Aharony ve diğerleri (2010) ise UFRS’ye göre yerel standartlar arasındaki farkların fazla olduğu ülkelerdeki firmalarda daha fazla olduğunu ortaya koymaktadır. Bhat ve diğerleri (2014) ise kar, defter değeri, kaldıraç gibi muhasebe bilgilerinin kredi riski hakkındaki açıklayıcılığının UFRS uygulaması ile ülkeler arasında sistematik bir değişime neden olmadığını savunmaktadır. UFRS uygulamaları ile muhasebe kalitesinde gelişme tespit eden çalışmaların (Barth ve diğerleri, 2006; Barth ve diğerleri, 2008) yanında farklı bulgulara da rastlanmaktadır. UFRS uygulaması çeşitli nedenlerden dolayı daha yüksek muhasebe kalitesini ifade etmeyebilir. Örneğin, uluslararası muhasebe standartları yerel standartlardan daha düşük kaliteye sahip olabilir. Muhasebe alternatiflerini sınırlandırması firmanın gerçek durumunu ve performansını

gösteren ölçütleri raporlama becerisini ortadan kaldıracabileceği gibi ilke tabanlı olması ile firmalara karları yönetme imkânı vereceğinden muhasebe kalitesinin düşmesine yol açabilmektedir. Uluslararası standartlar yüksek kalitede olsa bile raporlama sistemi özellikleri standartların uygulanması ile kalitenin artmasını engelleyebilir (Barth ve diğerleri, 2008:472). Burgstahler ve diğerleri (2006) aynı muhasebe standartlarına tabi olsalar da kar kalitesinin kamu firmalarına göre özel sektör firmalarında daha düşük olduğunu tespit etmiştir. Christensen ve diğerleri (2015) ise kalitedeki artışın gönüllü uygulayıcılar ile sınırlı olduğunu ortaya koymuştur. Bunun için yazarlar gönüllü uygulamaya izin vermeyen ülkelerdeki firmalar ile zorunlu olarak uyanlar arasında farklılıklar olduğunu düşünerek uygulamaya direnen firmaları zorunlu uygulayıcılardan ayırmıştır. Yazarlar, genel olarak daha az kar yönetimi, zararların zamanında muhasebeleştirilmesi ve karların firma değerini daha iyi yansıttığını tespit etse de, 2005'e kadar UFRS raporlamasına direnen firmalarda muhasebe kalitesinde artış gözlemleyememiştir. Sonuçta da standartların muhasebe kalitesine etkisinde raporlama teşviklerinin belirleyici olduğu sonucunu çıkarmaktadır. Benzer şekilde DeFond ve diğerleri (2010) sermaye piyasası yararlarının muhasebe karşılaştırılabilirliğindeki değişimden kaynaklandığını savunmaktadır.

2.2. Harmonizasyon

Yüksek standartta muhasebe standartları amacının sağlanması için finansal raporlama kalitesinde artış (şeffaflık) ve finansal bilgilerin karşılaştırılabilirliğinde gelişme sağlanması gerekmektedir (Cascino ve Gassen, 2012). Yüksek muhasebe karşılaştırılabilirliği işlem maliyetlerini azaltmakta, bu da iyi firmaya özgü bilgi çevresi sunmaktadır (Lang ve diğerleri, 2010: 28). UFRS de yüksek karşılaştırılabilirlik imkanı vermekte, dolayısıyla da bilgi maliyetlerini ve risklerini azaltmaktadır. Şeffaflığın artması ise yöneticilerin pay sahiplerinin çıkarını daha çok koruma yönünde hareket etmesine yol açmaktadır. Dolayısıyla artan şeffaflık firma ve yöneticiler arasındaki (ayrıca firma ve kredi sağlayıcılar arasında) kontratların etkinliğini arttırmakta, yöneticiler ve pay sahipleri arasındaki vekâlet maliyetlerini azaltmakta ve kurumsal yönetimi güçlendirmektedir (Ball, 2006).

Karşılaştırılabilirlik, ihtiyaca uygun ve gerçeğe uygun bir şekilde sunulan bilginin faydasını arttıran niteliksel özellik olup, kullanıcıların kalemler arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları belirleyebilmesini ve anlayabilmesini sağlayan bilginin kalitesidir. Doğrulanabilirlik, zamanında sunum ve anlaşılabilirlik gibi diğer niteliksel özelliklerden farklı olarak, karşılaştırma yapılabilmesi için en az iki kalem gereklidir (KGK, 2015). UFRS'nin çeşitli amaçlarının gerçekleştirilmesi finansal raporların kullanılabilirliğinin artması ile yakından ilişkilidir. Kullanılabilir olması için de Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (UMSK) yaklaşımına göre sunulan bilgiler anlaşılabilir, güvenilir, karşılaştırılabilir olmalı ve firmanın değerini (pay senedi fiyatını) yansıtabilmelidir (Callao ve diğerleri, 2007: 150).

Karşılaştırılabilirlik etmenleri olarak çeşitli temsilciler kullanılmaktadır. Firma içi satın almalarda (insider purchasing) elde edilen anormal getirilerin düşmesi (Brochet ve diğerleri, 2013), net karın getiri ve nakit akışlar üzerine kurulan regresyonundan elde edilen tahmin katsayıların benzerliği (De Franco ve diğerleri, 2011; Cascino ve Gassen, 2012), uygulama kredibilitesi ve tekdüzeliğin artması (DeFond ve diğerleri, 2011) bunlardan bazılarıdır. Şeffaflık ölçütleri olarak ise bir firmayı inceleyen analist sayısı, analist tahminlerinin doğruluğu, analist hataları/hatalarının yayılması, isteğe bağlı kar düzeltmeleri, şeffaflık endeksi skoru kullanılmaktadır (Aksu, 2006; Lang ve diğerleri, 2011; Bhat ve diğerleri, 2015). Cascino ve Gassen (2012) muhasebe tabanlı karşılaştırılabilirlik ölçütlerinin piyasa tabanlı olanlardan daha başarılı olduğunu savunmaktadır. Muhasebe ölçütlerinin piyasadaki değişimlerden daha az etkilenmesi bu iddiayı desteklemektedir.

Zorunlu UFRS'nin ülkeler arasındaki finansal raporlama uygulamalarını daha şeffaf ve karşılaştırılabilir hale getirip getirmediği ile ilgili olarak literatürde farklı sonuçlara rastlanmaktadır. Yip ve Young (2012) zorunlu UFRS uygulaması sonrasında finansal tabloların ülkeler arasında karşılaştırılabilirliğinin yükseldiğini tespit etmiştir. Barth ve diğerleri (2012), Amerika Birleşik Devletleri (ABD) dışındaki firmaların ABD firmaları ile karşılaştırılabilirliğinin kar ve değer ilişkisi bakımından arttığına yönelik kanıt elde etmiştir. Lang ve diğerleri (2010) ise ülkeler arasındaki karın ortak hareketinin arttığını ancak UFRS uygulamayan firmalara göre uygulayanlarda muhasebe karşılaştırılabilirliğinin artmadığını tespit etmiştir. Firmanın bilgi çevresini negatif etkilediğine yönelik kanıt elde eden yazarlara göre muhasebe standartları harmonizasyonu, karın beraber hareketiyle finansal bilgi kullanıcılarının farklı ülkelerdeki firmalardan bilgi elde etme becerilerini azaltmaktadır. Callao ve diğerleri (2007), Madrid IBEX30 borsasına kote firmalar üzerinde yaptığı çalışmada UFRS'nin karşılaştırılabilirliğe negatif etkide bulunduğunu tespit etmiştir. Yazarlar UFRS ile yerel standartlar arasındaki açık nedeniyle her iki standardın aynı ülkede aynı anda uygulanmasının bu sonucu doğurduğunu savunmaktadır. Cascino ve Gassen (2012) de zorunlu UFRS uygulamasının karşılaştırılabilirliğe etkisine yönelik kanıt elde edememiştir. Yazarlar ayrıca bu etkinin sınırlı olmasının nedenlerini araştırmıştır. Bunun için İtalya ve Almanya gibi denetim ve zorlayıcılık bakımından benzer, kurumlar düzeyinde farklı iki ülke örnekleminde yararlanmış ve uyum için verilen teşviklerin farklılıkların UFRS uygulaması-karşılaştırılabilirlik ilişkisine etkisini ölçmüştür. Sonuçta yazarlar, UFRS uygulamaların ortalamada zayıf ancak daha çok uyum için yüksek teşvik verilen firmalar etrafında karşılaştırılabilirlik etkisine rastlanmaktadır. Brüggemann, Hitz ve Sellhorn (2013: 10) de bu görüşü desteklemektedir. Yazarlara göre raporlama faaliyetleri büyük ölçüde firmaların raporlama teşvikleri ile belirlenmekte olup, bu teşvikler yargı düzeyinde kurumsal faktörler (yasal sistemler, zorlayıcılık şekilleri ve sermaye piyasası güçleri gibi) tarafından olduğu kadar firma düzeyi faktörler (tazminat ve finansman düzenlemeleri, sahiplik yapıları ve yönetim mekanizmaları) tarafından da şekillendirilmektedir.

Akman (2011) UFRS uygulamasından sonra kültürün finansal tabloların sunulma oranına etkisinin azalıp azalmadığını araştırmıştır. Yazar ana olarak zorunlu kalemleri içeren bir sunuş listesi oluşturmuş ve bu kontrol listesi ile sunuş endeksi oluşturmuştur. Kültür değişkenleri olarak ise Hofstede (1991) tarafından geliştirilen kültür boyutlarını kullanan yazar, UFRS uygulamasından sonra da kültürün finansal tablolar sunuş düzeyini önemli ölçüde etkilemeye devam ettiğine yönelik kanıt elde etmiştir.

UFRS uygulamasının finansal tabloların karşılaştırılabilirliği ya da şeffaflığı üzerine istenen sonuçları ampirik olarak genellikle elde edilemezken, sermaye piyasalarına pozitif etkilediğine yönelik çokça kanıt elde edilmektedir (Daske ve diğerleri, 2008; Wang, 2010; DeFond ve diğerleri, 2011; Yip ve Young, 2012; Brochet ve diğerleri, 2013). Daske ve diğerleri (2008), UFRS uygulamalarının sermaye piyasası üzerindeki yararların sadece şeffaf olması için teşvik edilen ve yasal zorlayıcılığın güçlü olduğu ülkelerde gerçekleştiğini ortaya koymaktadır. Brochet ve diğerleri (2013) yerel standartların UFRS ile benzer olduğu İngiltere'deki sermaye piyasalarında 2003-2006 yılları arasındaki örnekleme UFRS uygulamalarının olumlu etkilerinin firmalara özgü bilgi kalitesinden çok gelişmiş karşılaştırılabilirlikten kaynaklandığını savunmaktadır. Karşılaştırılabilirliğin artması ile firma içindekilerin özel bilgileri kullanarak daha düşük fayda sağlaması beklendiğinden, UFRS uygulamasından sonra firma içindekilerin daha düşük anormal getiriler elde ettiğini tespit eden yazarlar finansal bilgilerin karşılaştırılabilirliğin arttığına dair güçlü kanıt elde etmiştir. DeFond ve diğerleri (2011)'e göre ise zorunlu UFRS uygulaması gelişmiş bir karşılaştırılabilirliğe yol açıyorsa yabancı yatırım fonu sahipliği artmaktadır.

Cearns (2005) satın alma ve birleşme işlemlerinde UFRS ile birlikte şeffaflığın artacağını ancak bunun da firma değerlendirme sırasında ayrıca maliyet unsuru olduğunu ortaya koymuştur. Aksu (2006) Borsa İstanbul'daki 52 büyük ölçekli firmaya ait şeffaflık ve sunuş endeksi skorlarında 2 yıllık gelişmeyi ve bu gelişmenin belirleyicilerini incelemiştir. Buna göre 2004 yılında 2003 yılına göre şeffaflığın arttığı, UFRS'yi gönüllü uygulayan firmaların daha yüksek şeffaflık ve sunuş skoru elde ettiği tespit edilmiştir. Bununla birlikte UFRS'yi erken uygulayan firmalarda şeffaflık ile piyasa (getiri) ve muhasebe (karlılık) performansı arasındaki ilişkinin daha güçlü olduğuna yönelik kanıt elde edilmiştir.

2.3. Sermaye Piyasası

Kyle (1985: 1320) pay senedinin fiyatı hakkında yüksek bilgiye sahip olanların likit piyasalarda maliyetlere yol açtığını, bu maliyetlerden korunmak isteyen piyasa yapımcıların da pay senetlerinin en iyi alış-en iyi satış fiyatları arasındaki açıklığını (bid-ask spread) arttırarak piyasa likiditesini düşürdüğünü, bu şekilde de korunduğunu ortaya koymuştur. Potansiyel pay sahiplerinin likit piyasalarda işlem gören paylara ilgi duyması için ise firmalar daha düşük fiyatlı sermaye ihraç etmekte, düşük nakit akışı da sermaye maliyetini arttırmaktadır (Leuz ve Verrecchia, 2000:9 2). UFRS uygulamasının sermaye piyasası üzerindeki etkileri özellikle finansal raporlamanın sunduğu bilgiler ya da sözleşmelerden kaynaklanmaktadır (Brügge mann ve diğerleri, 2013: 20). Firmaların finansal tabloları daha yüksek kalite ve bilgi seviyesinde sunma taahhüdü, firma ve pay sahipleri ya da diğer potansiyel alıcı ve satıcılar arasında olabilecek bilgi asimetrisini azaltmaktadır. Bu da çıkarılan sermayenin maliyetini azaltmaktadır (Leuz ve Verrecchia, 2000: 92). Finansal bilgilerin karşılaştırılabilirliğinin artması yabancı yatırımcıların firma değerlemesiyle ilgili maliyetlerini azaltmakta, dolayısıyla tahmin risklerini ve özsermayenin maliyetini azaltmaktadır (Dye, 1990; Barth ve diğerleri, 1999). Şeffaflığı ve finansal raporlama kalitesini arttırdığı için UFRS, yerel standartlara göre daha kapsamlı ve sermaye piyasası eksensidir (Daske ve diğerleri, 2008: 1091).

Daha yüksek kalitede finansal raporlama ve sunuş, pay piyasasındaki bilgi asimetrisinin neden olduğu ters seçim problemini ve tahmin riskini azaltmalıdır. Bu nedenle UFRS uygulaması ile likidite artışı ve sermaye maliyetinin azalışı arasında ilişki olmalıdır (Daske ve diğerleri, 2007: 1091). Ampirik çalışmalar da UFRS uygulamasının likiditeyi arttırdığı ve sermaye maliyetini azalttığı yönünde kanıt sunmaktadır (Daske ve diğerleri, 2008; Prather-Kinsey ve diğerleri, 2008; Li, 2010; Daske ve diğerleri, 2013). Daske ve diğerleri (2008) 26 ülke örnekleminde piyasa likiditesinin uygulama döneminde, arttığı, sermaye maliyetinin azaldığı ve Tobin q aracılığıyla ölçülen pay senedi değerinin de yükseldiğini göstermiştir. Bu etkiler şeffaflığın yüksek olduğu ülkeler ile gönüllü olarak UFRS'yi finansal tablolarına uygulayan firmalarda daha yüksek olarak tespit edilmiştir. Prather-Kinsey ve diğerleri (2008), UFRS uygulamasından sonra sermaye maliyetinin azaldığını, bunun da uygulayıcıların finansal raporlarındaki muhasebe performansının pay senetlerine daha iyi yansması ve kar yönetimine ilişkin daha fazla bilgi sunması nedeniyle gerçekleştiğini ortaya koymuştur. Daske ve diğerleri (2013) firmaları finansal tablolarını UFRS'yi ciddi bir şekilde uygulayan (serious) ve sadece prosedür gereği olarak uygulayan (label) olarak ikiye ayırmış, pay senedi piyasasındaki heterojenliği bu şekilde açıklamıştır. Çalışma sonucunda ciddi uygulayıcıların sermaye maliyeti ve piyasa likiditesi üzerinde prosedür gereği uygulayanlara göre daha güçlü pozitif etkiler ile karşılaştığı tespit edilmiştir. Christensen ve diğerleri (2013) ise likidite etkilerinin diğer çalışmalara göre düşük olduğunu, bu etkilerin de beklendiği gibi güçlü yasal sistemlere sahip ülkeler yerine bazı Avrupa Birliği ülkelerinde zorlayıcılıkta farklı zamanlarda meydana gelen değişiklikler olduğunu ortaya koymuştur. Yazarlara göre bu değişiklikler aynı zamanda gönüllü olarak UFRS'yi uygulayan firmalardaki likidite etkisini de açıklamaktadır.

Sermaye piyasasına potansiyel etkileri gösteren başlıca likidite değişkenleri sıfır getiri, fiyat etkisi, toplam işlem maliyetleri, en iyi alış-en iyi satış açıklığı (bid-ask spread) ve likidite faktörüdür (Daske ve diğerleri, 2008; Christensen ve diğerleri, 2013). Özsermaye maliyeti ise beklenen özsermaye maliyeti ve pay başı beklenen kazanç artışı/fiyat oranının karekökü gibi göstergeler ile temsil edilmektedir (Daske ve diğerleri, 2008; Prather-Kinsey ve diğerleri, 2008).

Sermaye piyasalarının artan karşılaştırılabilirlik nedeniyle UFRS uygulaması ile fayda sağladığına (Brochet ve diğerleri, 2013; Ahmed ve diğerleri, 2013), UFRS'ye uyumun pay senedi piyasasını pozitif etkilediğine (Christensen ve diğerleri, 2007; Armstrong ve diğerleri, 2010), küresel sermaye piyasalarına uyum düzeyini yükselttiğine (Chai ve Wong, 2010) ve sermaye yatırımı etkinliğini arttırdığına (Biddle ve diğerleri, 2015) yönelik ampirik bulgulara rastlanmaktadır.

Güçlü yasal kurumlar, düzenlemeler ve çevre genellikle UFRS'ye uyumu ve karşılaştırılabilirliği olumlu yönde etkilemektedir (Daske ve diğerleri, 2008; Li, 2010). Li (2010) zorunlu UFRS uygulamasının sermaye maliyetlerini anlamlı bir şekilde azalttığına, bu etkinin ise ülkelerin yasal zorlayıcılık gücüne bağlı olduğuna yönelik kanıt elde etmiştir. Bununla birlikte, aksi yönde sonuçlara da rastlanmaktadır. Örneğin, Biddle ve diğerleri (2015) UFRS uygulamalarının firma düzeyi sermaye yatırım etkinliğini arttırdığını ancak yatırımcılarını daha düşük düzeyde koruyan, kurumsal sahipliğin daha yoğunluklu ve UFRS ile yerel standartlar arasındaki farkın daha fazla olduğu ülkelerde bu etkinin daha yüksek görüldüğünü savunmaktadır. Diğer taraftan Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve diğer ülkelerde devam eden tartışmalar, yüksek bilgi kalitesine sahip ve UFRS ile yerel standartlar arasındaki farkın düşük olduğu ülkelerde de olumlu etkilerin görülebileceğini göstermektedir (Brochet ve diğerleri, 2013:1398). Bir diğer ayrım ise hukuk sisteminde görülmektedir. Prather-Kinsey, Jermakowicz ve Vongphanith (2008), UFRS uygulaması öncesi ve sonrası (2004 yılı ve 2006 yılı) karşılaştırıldığında piyasa etkilerinin Kıta Avrupa'sı hukuk sistemine tabi Avrupa firmalarının Anglosakson ülke firmalarına göre daha güçlü olduğuna yönelik kanıt elde etmiştir. Buna karşın Armstrong ve diğerleri (2010) Anglosakson Hukuk sistemine tabi ülkelerde daha pozitif tepkiler gözlemlenmiştir. Sanayi düzeyine bakıldığında ise imalat ve hizmet sanayilerinde UFRS uygulamalarının daha güçlü etkilerine rastlanmaktadır (Barth ve diğerleri, 2012; Biddle ve diğerleri, 2013).

3. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmada UFRS uygulamalarının muhasebe kalitesi, harmonizasyon ve sermaye piyasası üzerine etkileri araştırılmıştır. Genel olarak yüksek kalitede uygulama taahhüdü sunan gönüllü UFRS uygulayıcılarında ve yüksek düzeyde zorlayıcılık çerçevesinde zorunlu uygulayan firmalarda bilgi asimetrisindeki azalma görülmektedir. Bu da sermaye piyasalarına olumlu etkiler de bulunmaktadır. UFRS uygulamaları ile borç ve pay piyasalarından daha düşük maliyetle sermayenin elde edilmesi, likiditenin artması beklenen ve ampirik bulgularla da desteklenen etkilerdendir. Ancak firma değerine etkilerine mesafeli yaklaşılmaktadır. İlk başta ölçümü kolay gibi gözüke de firmanın değerini ya da performansının oldukça fazla sayıda gösterge ile temsil edilmesi, farklı bulguların elde edilmesindeki potansiyel nedenlerden olduğu tarafımızca düşünülmektedir. Bununla birlikte muhasebe performansı ölçütlerinin (esas faaliyet karlılığı, özsermaye karlılığı, aktif karlılığı, net kar) piyasa temelli performans ölçütlerine (tobin q, pay senedi getirisi) oranla piyasa etkilerinden doğrudan etkilenmemesi nedeniyle kullanımı UFRS etkilerini daha iyi yansıtmasına yol açabilir. UFRS uygulamasının makro düzeyde finansal piyasalar üzerinden yaptığı etkinin firma düzeyinde ne oranda değiştiği halen yeterince açıklığa kavuşmamış bir alandır. Yatay kesitsel etkilerin incelenmesi ile bu etkilerin firmaya

özgü oranlardan mı (firma karakteri) mi yoksa muhasebe kalitesi farklılıklarından mı kaynaklandığı ampirik olarak daha çok araştırılmayı bekleyen bir diğer konudur.

Finansal tablolarını UFRS'ye göre hazırlayan ve sunan firmalarda karın daha az yönetilmeye çalışıldığına yönelik sonuçlar ağırlıktadır. Bu bulgular, muhasebe uygulamalarındaki kısıtlamalar ile vekâlet problemlerinin ve bilgi asimetrisinin azalması, sonucunda karın yönetiminin azalmasına yönelik beklentiler ile uyumludur. Karın kalitesinin artması ile de zararların zamanında muhasebeleştirilme derecesi artmaktadır. Firma yöneticilerinin iyimserliklerinin sınırlandırılması ile de firmalar finansal durumunu daha gerçekçi yansıtabilmektedir.

UFRS uygulamasının muhasebe kalitesi üzerine etkilerinin daha iyi tespit edilmesi için firma düzeyi farklardan daha iyi arındırılmış ölçütlerin elde edilmesi, bu çalışmalardan elde edilecek sonuçların daha güvenilir olmasını sağlayacaktır. UFRS uygulamasının doğrudan ve dolaylı birçok etkisi bulunduğu için bu etkileri aynı anda kontrol eden araştırma tasarımları aranan etkilerin incelenmesine daha iyi zemin hazırlayabilecektir.

UFRS uygulamasıyla firmalar ve ülkeler arasındaki karşılaştırılabilirliğin değişimi ile ilgili bulgular farklı yöndedir. Bununla birlikte yüksek derecede karşılaştırılabilirliğin UFRS'nin sermaye piyasalarına etkilerini güçlendirdiği gözlemlenmektedir. UFRS uygulamasının gerek karşılaştırılabilirliğe gerekse muhasebe kalitesi üzerine etkileri incelenirken raporlama teşviklerinin önemi araştırılması gereken bir diğer konudur. Raporlama faaliyetlerinin belirleyicisi olarak kurumsal ve firma düzeyi teşviklerin etkisinin daha iyi kontrol edildiği modeller ile UFRS etkileri daha iyi ölçülebilecektir. Ülkeler arasındaki karşılaştırılabilirlik ile ülke içi karşılaştırılabilirlik arasında UFRS'nin etkileri bakımından farklılıklar araştırmaya değer diğer bir konudur.

UFRS çalışmalarının kullandığı zaman dilimi kısmen kısa süreli olduğu için gönüllü ve zorunlu uygulamaların etkileri ilerleyen dönemlerde daha net ortaya çıkabilecektir. Daha uzun süreleri kapsayan ekonometri modelleri aranan etkileri daha iyi yakalayabilecektir.

Sermaye piyasaları aktörlerinin firmalara özgü özelliklerden mi yoksa ülkelere özgü faktörlerden mi daha çok etkilendiğini araştıran modellerin daha da geliştirilmesi beklenmektedir. Ülkelere özgü yasal sistem ya da kurumların belirleyiciliğine ilişkin farklı sonuçlar, başka temsilcilerin kullanımını da ön plana çıkarmaktadır. Diğer bir konu ise sermaye piyasalarına UFRS uygulamalarının etki gücünü arttıran ve azaltan faktörlerin belirlenmesi olarak göze çarpmaktadır. UFRS uygulamasının maliyetli olmasından dolayı ekonomik sonuçların ve net faydanın kapsamlı olarak ortaya konması ve daha fazla sermaye piyasası etkisinin araştırılması da önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Aharony, J., Barniv, R., & Falk, H. (2010). The impact of mandatory IFRS adoption on equity valuation of accounting numbers for security investors in the EU. *European Accounting Review*, 19(3), 535-578.
- Ahmed, A. S., Neel, M., & Wang, D. (2013). Does mandatory adoption of IFRS improve accounting quality? Preliminary evidence. *Contemporary Accounting Research*, 30(4), 1344-1372.
- Aksu, M. H. (2006). Transparency & Disclosure in the Istanbul Stock Exchange: Did IFRS Adoption and Corporate Governance Principles Make a Difference?. Available at SSRN 965301.
- Armstrong, C. S., M. E. Barth, A.D. Jagolinzer, and E.J. Riedl. 2010. Market reaction to the adoption of IFRS in Europe. *The Accounting Review* 85 (1): 31-62.

- Ball, R., Kothari, S. P., & Robin, A. (2000). The effect of international institutional factors on properties of accounting earnings. *Journal of Accounting and Economics*, 29(1), 1-51.
- Ball, R., Robin, A., & Wu, J. S. (2003). Incentives versus standards: properties of accounting income in four East Asian countries. *Journal of accounting and economics*, 36(1), 235-270.
- Ball, R. (2006). International financial reporting standards (IFRS): Pros and cons for investors. *Accounting & Business Research*, 36, 5-27.
- Barth, M., G. Clinch, & T. Shibano (1999). International accounting harmonization and global equity markets. *Journal of Accounting and Economics*, 26 (1-3), 201-235.
- Barth, M. E., Landsman, W., Lang, M., & Williams, C. (2006). Accounting quality: International accounting standards and US GAAP. Manuscript, Stanford University.
- Barth, M. E., Landsman, W. R., & Lang, M. H. (2008). International accounting standards and accounting quality. *Journal of Accounting Research*, 46(3), 467-498.
- Barth, M. E., Landsman, W. R., Lang, M. and Williams, C. (2012). Are IFRS-based and US GAAP-based accounting amounts comparable? *Journal of Accounting and Economics*, 54(1), pp. 68–93.
- Basu, S. (1997). The conservatism principle and the asymmetric timeliness of earnings 1. *Journal of Accounting and Economics*, 24(1), 3-37.
- Bhat, G., Callen, J. L., & Segal, D. (2014). Credit risk and IFRS: the case of credit default swaps. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 0148558X14521205.
- Bhat, G., Callen, J. L., & Segal, D. (2015). Testing the Transparency Implications of Mandatory IFRS Adoption: The Spread/Maturity Relation of Credit Default Swaps. Rotman School of Management Working Paper, (2457725).
- Biddle, G. C., Callahan, C. M., Hong, H. A., & Knowles, R. L. (2015). Do Adoptions of International Financial Reporting Standards Enhance Capital Investment Efficiency?. Available at SSRN 2353693.
- Brüggenmann, U., Hitz, J. M., & Sellhorn, T. (2013). Intended and unintended consequences of mandatory IFRS adoption: A review of extant evidence and suggestions for future research. *European Accounting Review*, 22(1), 1-37.
- Callao, S., Jarne, J. I., & Laínez, J. A. (2007). Adoption of IFRS in Spain: Effect on the comparability and relevance of financial reporting. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 16(2), 148-178.
- Cearn, K. (2005). IFRS and M&A: More Transparency but at a Cost. *Int'l Fin. L. Rev.*, 24, 56.
- Chaney, P. K., & Lewis, C. M. (1995). Earnings management and firm valuation under asymmetric information. *Journal of Corporate Finance*, 1(3), 319-345.
- Christensen, H. B., E. Lee, and M. Walker. 2007. Cross-sectional variation in the economic consequences of international accounting harmonization: The case of mandatory IFRS adoption in the UK. *International Journal of Accounting*, 42 (4): 341-379.
- Christensen, H. B., Hail, L., & Leuz, C. (2013). Mandatory IFRS reporting and changes in enforcement. *Journal of Accounting and Economics*, 56(2), 147-177.
- Christensen, H. B., Lee, E., Walker, M. & Zeng, C. (2015) Incentives or Standards: What Determines Accounting Quality Changes around IFRS Adoption? *European Accounting Review*, 24:1, 31-61

- Daske, H., Hail, L., Leuz, C. ve Verdi, R. (2013). Adopting a label: Heterogeneity in the economic consequences around IAS/IFRS adoptions. *Journal of Accounting Research*, 51(3), 495-547.
- Dechow, P. M., & Dichev, I. D. (2002). The quality of accruals and earnings: The role of accrual estimation errors. *The Accounting Review*, 77(s-1), 35-59.
- De Franco, G., Kothari, S. P., & Verdi, R. S. (2011). The benefits of financial statement comparability. *Journal of Accounting Research*, 49(4), 895-931.
- DeFond, M., Hu, X., Hung, M. ve Li, S. (2011). The impact of mandatory IFRS adoption on foreign mutual fund ownership: The role of comparability. *Journal of Accounting and Economics*, 51(3), 240-258.
- Devalle, A., Onali, E., & Magarini, R. (2010). Assessing the value relevance of accounting data after the introduction of IFRS in Europe. *Journal of international financial management & accounting*, 21(2), 85-119.
- Dye, R. (1990). Mandatory versus voluntary disclosure: The cases of real and financial externalities. *The Accounting Review*, 65 (1), 1-24.
- Francis, J., & Schipper, K. (1999). Have financial statements lost their relevance?. *Journal of Accounting Research*, 37(2), 319-352.
- Fudenberg, Dr & Tirole, T. (1995). A theory of income and dividend smoothing based on incumbency rents. *Journal of Political Economy*, 103(1), 75-93.
- Gebhardt, G. U., & Novotny-Farkas, Z. (2011). Mandatory IFRS adoption and accounting quality of European banks. *Journal of Business Finance & Accounting*, 38(3-4), 289-333.
- Horton, J., & Serafeim, G. (2010). Market reaction to and valuation of IFRS reconciliation adjustments: first evidence from the UK. *Review of Accounting Studies*, 15(4), 725-751.
- Kabir, M. H., Laswad, F., & Islam, M. A. (2010). Impact of IFRS in New Zealand on accounts and earnings quality. *Australian Accounting Review*, 20(4), 343-357.
- Kargin, S. (2013). The impact of IFRS on the value relevance of accounting information: Evidence from Turkish firms. *International Journal of Economics and Finance*, 5(4), 71.
- Kvaal, E. ve Nobes, C. (2012) IFRS policy changes and the continuation of national patterns of IFRS practice, *The European Accounting Review*, 21(2), pp. 343-371
- Leuz, C., & Verrecchia, R. E. (2000). The economic consequences of increased disclosure (digest summary). *Journal of Accounting research*, 38, 91-124.
- Li, S. (2010). Does mandatory adoption of International Financial Reporting Standards in the European Union reduce the cost of equity capital?. *The Accounting Review*, 85(2), 607-636.
- Lang, M., Raedy, J. S., & Wilson, W. (2006). Earnings management and cross listing: Are reconciled earnings comparable to US earnings?. *Journal of Accounting and Economics*, 42(1), 255-283.
- Lang, M. H., Maffett, M. G., & Owens, E. L. (2010). Earnings comovement and accounting comparability: The effects of mandatory IFRS adoption.
- KGK, TMS/TFRS 2015 Seti - Finansal Raporlamaya İlişkin Kavramsal Çerçeve (2015). [http://www.kgk.gov.tr/contents/files/TFRS_2015/TFRS/F_R_I_K_C\(1\).pdf](http://www.kgk.gov.tr/contents/files/TFRS_2015/TFRS/F_R_I_K_C(1).pdf)
- Paglietti, P. (2009). Earnings management, timely loss recognition and value relevance in Europe following the IFRS mandatory adoption: evidence from Italian listed companies. *Economia Aziendale Online*, 4(2009), 27-117.

- Prather-Kinsey, J., Jermakowicz, E., & Vongphanith, T. (2008). Capital market consequences of European firms' mandatory adoption of IFRS. In International Journal of Accounting Education Research Conference, Poland.
- Sun, Y., Steelyana, E., & Cahyadi, Y. (2014). Market reaction to the adoption of international financial reporting standard in Indonesia. Jurnal Binus Business Review, 5(02).
- Trueman, B., & Titman, S. (1988). An explanation for accounting income smoothing. Journal of Accounting Research, 127-139.
- Wu, J. S., & Zhang, I. (2009). The adoption of internationally recognized accounting standards: Implications for the credit markets.
- Yip, R. W., & Young, D. (2012). Does mandatory IFRS adoption improve information comparability?. The Accounting Review, 87(5), 1767-1789.